

VIINAKUU

Värska mineraalvees mulistada ja Meremäele asfaldi mööda sõita

Kauaoodatud Orava-Meremäe teelõigule Piusa viadukti juurde ülesseatud lindist sõitis läbi esimene sümbolne buss ning Värska mineraalvee SPA basseini kukkusid esimesed suplejad, kirjutab IGOR TARO.

Oktoobris avatud Värska mineraalvee SPA töötab kujuneda piirkonna üheks suurimaks turismimagnetiks, kuid pakub ajaveetmise ja puhkamisvõimalusi ka kohalikele rahvale.

Pikalt hoogu võtnud Värska mineraalvee SPA ehitus polnud avamise ajaks veel päris lõpule jõudnud, kuid pidu andis sees juba pidada. Juba mitu kuud saavad SPA-mõnusid Setomaalt kaugele sõitmata nautida ka kõik setomaalased.

Uus puhkekoht koosneb kahest osast 26 numbri ja 59 voodikohaga hotellist ning vee- ja tervisekeskusest. Viimasesse on asja ka kohalikul rahval.

Kolme ujumisrajaga basseini saab hommikuse ujumiseasjaga korraliku energiasüsti. Pikkust on sellel 25 meetrit ning sügavust 1,2-1,8, nii et annab teha ka kilomeetripikkuseid treeningseriaid. Naabruses saab lasta pisiperel mulistada madala ja sooja veega väikeste basseinides. Koolilapsed leiavad kindlasti ahvatleva vastu- ja pärivoolu ujumise ning veemägede ja survekoskede vahel mulistamise.

Rahulikumat ajaveetmist pakuvad mineraalvee kontrastvannid, lainemassaaž, mullivannid ning saunad.

Juba avamispeol oli kohal arvukalt külalisi kontrolljoone tagant. Sealhulgas Petseri administratsiooni ja Pihkva turismifirmade esindajaid. Kahesaja tuhande elanikuga Pihkva linn võib saada uue Värska turismiobjekti üheks suurimaks klientide allikaks.

«Hetkel on meil küll rohkem külustajaid Eestimaa poolt,» märkis avamise järel juhataja Leo Kütt. «On inimesi Tartust ja Jõgevast. Aga pihkvalasi pole seetõttu, et me ei jõudnud veel koostöölepingut sõlmida. Ja nemand on koostöölepingu vastu väga suurt huvi ilmutanud.»

Samas ei tööta veekeskus ainuüksi kaugemalt tulevate turis-

tide nimel, vaid mõeldud on ka kohaliku külastaja peale. «Loomulikult oleme arvestanud ka siinse publikuga. Meil on Värska ja Mikitamäe valla elanike jaoks soodustused olemas. Ligi 20 protsenti,» kinnitab Leo Kütt. Mõne kuu pärast teatas ka Meremäe vallavalitsus, et toetab oma elanike tervislike eluviise, võimaldades soodsamat veekeskuse külastamist.

Soodushinnaga saab osta nii tavalise ujulapääsme kui veekeskuse pileti. Selleks tuleb kohalikul külustajal kõigepealt lunastada 50-kroonine kliendikaart.

Peale veeatraksioonide on SPA-s olemas ka korraliku jõusaal, vertikaalsolaarium, massöörid ja kohvik veebaariga. Majas saab ka juuksuri, kosmeetiku, manikööri ja pedikööri teenuseid.

Siiani on Setomaale lähim veekeskus asunud Tartus, kuid Värska mineraalvee SPA pakub siiski tavalisest veekeskusest mõneti erinevaid teenuseid. «Tartust on inimesed käinud vaatamas ja hiljem veel tagasi tulnud, nii et midagi on nad siin enda jaoks erilist leidnud,» märkis Kütt.

Pikalt hoogu võtnud Värska mineraalvee SPA ehitus polnud päris lõpule jõudnud, kuid pidu andis sees juba pidada.

Teine suur ilmaime Setomaal jaoks oli oktoobri lõpus pidulikult avatud mustkatttega Orava-Meremäe teelõik, mis ühendas Põhja- ja Lõuna-Setomaad.

Piirkonnale väga olulise teelõigu tolmuvabaks saamist on rahvas oodanud juba pikki aastaid. 30. oktoobril avasidki Riigikogu majanduskomisjoni esimees, Põlva endine maavanem Urmas Klaas ning Maanteeameti peadirektor Riho Sõrmus 17-kilomeetri pikuse kõvakatte saanud teelõigu.

Lisaks tolmuvabale katele sai süvendatud ka Piusa raudteeviadukti alune osa, mis võimaldab raudtee alt läbi sõita ka 4,2 meetri kõrgustel sõidukitel. Senine 3,2 meetrine kõrgus oli takistuseks busside liiklusele. Nüüd on võimalik nii sõiduauto kui bussiga sõita korralikku teed pidi suuremat ringi tegemata nii Värskast kui Mikitamäelt Obinitsa ja Meremäeni välja.

Nüüd ootab oma järke Obinitsa-Koidula teelõik, mida Meremäe vallavanema Peeter Sibula

kinnitusel võiks oluliselt hinnata samaväärseks kui asja avatud lõiku.

Setomaa Valdade Liidu kultuurinõuniku ning ülemsootska Aare Hõrna hinnangul on piirkondlikule arengule oluline ka Ida-Lääne suunalise teeühenduse loomine, et Saatserinna kandi inimesed saaksid teeühenduse Koidulaga ning ka edasi Võru suunal liikuda. Saatse-Matsuri tee ehitus algab juba sel aastal ning Obinitsa-Võmmorski tolmuvabaks muutumine peaks teoks saama järgmisel aastal.

Korralik teeühendus Setomaa valdade vahel loob palju kõneainet tekitanud valdade võimalikuks ühinemiseks küll eeldusi, kuid hetkel pole see siiski väga tõsiselt päevakorral. «See valdade teema on ehk liialtki esiplaanile tulnud, aga samas on hea, et nüüd saab selle üle arutleda, leida plussi ja miinused ning vaadata, mida see annab,» sõnas Meremäe vallavanem Peeter Sibul.

Eelkõige on valdade ühinemise jutte põhjustanud üldise arengukava eesmärgiks otsida ühiseid arengueesmärgi, mitte läbi viia

iga hinnaga haldusreformi. Seni on neli valda — Mikitamäe, Värska, Meremäe ja Misso — konkureerinud korraga nii Setomaa Kultuuriprogrammi kui Arenguprogrammi toetustele. «Kui seto kultuuri hoida tahame, siis sellisel moel me seda ilmselt ära ei hoia,» tõdes Sibul.

Ka Aare Hõrna hinnangul ei tuleks hetkel keskenduda mehaanilisele valdade ühendamisele, vaid koostöövõimaluste leidmisele. «Väljadel on näiteks praegu tõsine probleem kvalifitseeritud spetsialistide leidmisega, iga vald ei suuda üksikult võttes maksta väärrikat palka ja seetõttu võib kaaluda spetsialisti, näiteks arendusnõuniku, arhitekt-ehitusnõuniku või keskkonnaspetsialisti palkamist piirkonna peale,» märkis Hõrn.

Vallavanemate ettepaneku kohaselt võiksid neli omavalitsust leppida kokku koostöö põhimõtetes — ühel aastal suunata rohkem vahendeid mõne suurema investimisprojekti tarbeks ühte valda, ning teisel aastal teise valda. See puudutab investeeringuid, mille maht on vähemalt pool miljonit krooni. Väiksemate projektidega võiksid vallad isegi toime tulla. ■

LINT KATKI: Ja nii saigi sümbolne esimene reisibuss Piusa viadukti alt läbi sõita. Foto Võrumaa Teataja